

VÄRDEBESKRIVNING**Område av riksintresse för naturvård i Blekinge län****Datum:** 2023-03-17**Områdesnummer:** NRO 10 003**Områdesnamn:** Ryssberget**Kommun:** Sölvesborg**Kartblad:** Karlshamn 3E SV, Karlshamn 3E SO, Karlshamn 3E NV**Areal:** 1 670 (del i Blekinge)**Naturgeografisk region:** 7. Skånes sediment- och horstområden**Kust/havsregion:** -**Regionindelning för sjöar och vattendrag:** Avrinningsområde 87
(kustområde)**Agrara kulturlandskapsregioner:** 2. Sydsvenska odlingsbygderna**Landskapsformer:** Vågig bergkullterräng med relativ höjd över 100 m**Riksvärde:**

Klapperfält, strandvallar sprickdal		
Sjö		
Skogslandskap	Boskog	Flora
		Fauna
Rikkärr	Flora	
	Fauna	

Värdebeskrivning: Boskogarna på Ryssberget är av högt biologiskt, ekologiskt och kulturhistoriskt värde och är härutöver av stort värde för friluftslivet samt för landskapsbilden i området. På bergets sydöstra del är skogen orörd sedan mycket lång tid tillbaka och hyser ett stort antal rödlistade arter av främst vedinsekter och lavar.

De markanta strandbildningarna på Ryssberget är av stort geovetenskapligt och pedagogiskt värde. Klapperstensfälten i Jockarp tillhör några av de bäst utbildade strandavlagringarna i regionen och kan betecknas som en unik lokal för södra Sverige.

Siesjön med omgivning är unik för Blekinge både vad gäller artrikedom och antalet för Blekinge sällsynta arter. Sjön har en naturlig buffringsförmåga och pH-värdet ligger normalt mellan 7 och 8. Siesjön har ett artrikt fågelliv, bl a häckar brun kärrhök. I anslutning till sjön finns ett rikkärr som försörjs med artesiskt grundvatten. Kärret och anslutande fuktäng är artrikt och innehåller bl a rödlistade kärlväxter.

Skinsagylet: Området har till betydande del en orörd prägel. Avverkningar har inte skett i ädellövskogen på mycket lång tid. Talusbranten är ovanligt blockrik. Området ger intryck av vildmark och har knappast någon motsvarighet i länet. Det har stort ekologiskt och geologiskt värde.

Området ansluter till NL 23 i Skåne län (den skånska delen av Ryssberget).

Huvudkriterier: A, B, C, D

Stödkriterier: Storlek, Mångformighet, Orördhet, Kontinuitet, Representativitet, Raritet, Särprägel, Funktion – flora och fauna

Förutsättningar för bevarande: Fortsatt betesdrift och slåtter av ängs- och hagmarkerna samt att naturskogen inom området får utvecklas fritt. För Siesjökärret, Siesjön och Sissebäck gäller särskilt att hydrologin och vattenkvaliteten ej får skadas (se nedan).

Områdets naturvärden kan påverkas negativt av bl a minskad eller upphörd hävd, skogsplantering, energiskogsodling, skogsavverkning, dikning, bebyggelse, vägbyggen och anläggningar av olika slag, luftledningar, schaktning, täkt och upplag, spridning av gifter och gödselmedel, dikning, bäckrensning, vattenreglering, utsläpp av avloppsvatten eller andra vattenföroreningar, schaktning, täkt och upplag, bebyggelse, vägbyggen samt spridning av gifter och gödselmedel.

Säkerställande: Området innehåller tre naturreservat; Skinsagylet, Ryssberget och Siesjö östra, som alla ingår i Natura 2000.

Områdets huvuddrag: Ryssberget är en till stor del bokskogsklädd urbergsrygg på gränsen mellan Skåne och Blekinge. Berget höjer sig ca 150 m över det intilliggande slättlandet. På den östra och sydöstra sluttningen finns välutbildade spår av svallning både vid nivån för högsta kustlinjen och på lägre nivåer. Högsta kustlinjen ligger här på ca 57 m över havet och är utbildad av Baltiska Issjön. Vid Jockarp finns en större strandterrass med klappersten i ytan. Avlagringen är uppbyggd av ett flertal terrasser på skilda nivåer och når som högst upp till ca 55 möh. Inom ett större område i dess centrala del ligger ett öppet klapperstensfält. Stratigrafiskt tillhör avlagringen Nydalalagren i det förslag till indelning av jordlagerföljder som upprättats för Blekinge (Lagerlund och Björk, 1979). Jockarpsavlagringen visar på ett illustrativt sätt högsta kustlinjens läge på Ryssberget och tillhör några av de bäst utbildade strandavlagringarna inom regionen. Liknande avlagringar är sällsynta i södra Sverige.

På Ryssberget finns Blekinges största sammanhängande bokskogsområde. Bokskogen är av såväl ängs- som hedtyp. På den nedre delen av sluttningen förekommer även annan ädellövskog med främst ek, avenbok och ask.

Den mest orörda bokskogen finns på bergets södra och sydöstra del. Här har ett betydande antal rödlistade arter av främst lavar och vedlevande skalbaggar påträffats liksom vissa ovanligare kärlväxter, bl a rik förekomst av *bergbräken*. Två delområden beskrivs var för sig.

Skingsagylet

Området kring Skingsagylet är geografiskt skild från resten av riksobjektet. Skingsagylet är en liten oligotrof sjö belägen i en mycket markant sprickdal. Nivåskillnaden uppgår till ca 100 m. Den branta sluttningen består till stor del av blockigt rasmaterial. I den nedre delen finns en högvuxen hedbokskog med inslag av avenbok. Den övre delen av sluttningen är bevuxen med krokig och lågstammig bokskog.

Siesjöområdet

Siesjön är en grund och naturligt näringsrik sjö. Stränderna är bevuxna med täta och höga vassar. Utanför dessa finns rikligt med flytbladsväxter. Sjön har ett betydande ornitologiskt värde. Det beteshävdade Siesjökärret strax söder om sjön är ett relativt rikt översilningskärr som försörjs med artesiskt grundvatten. I kärret återfinns ett flertal i länet mycket sällsynta kalkbundna växter, t ex *vippstarr*, *oxstarr*, *rosettjungfrulin*, *strandviol*, *kärrbräken*, *kustdaggkåpa*, *stor ögontröst* samt stora bestånd av *ängsnycklar*. Även svampfloran innehåller ovanliga och rödlistade arter. Inom en del av våtmarken bedrivs slätter. I örtrika torrängar inom området finns vidare arter som *luddfingerört*, *solvända* och *hedblomster*. Områdets fjärilsfauna är väldokumenterad och innehåller rödlistade arter.

Öster om sjön finns högvuxen ängsbokskog med förekomst av *gulsippa*, *skogsbingel*, *tandrot*, *stor häxört* m fl lundväxter.

Anmärkning: Betesmarkerna vid Siesjö hör till Ynde by som är av klass 1 i länets bevarandeplan för odlingslandskapet. I området ingår 4 betesmarker som beskrivits i ängs- och hagmarksinventeringen. Siesjökärret och Siesjön har beskrivits i VMI och ingår i den nationella myrskyddsplanen. Även ett flertal nyckelbiotoper, avgränsade av Skogsstyrelsen, finns inom området.

Ryssberget är även av riksintresse för friluftslivet.

Referenser:

- Rydh, I. 1979. Nyfynd av skalbaggar i Blekinge 3. Entomologisk tidskrift 100:156-157.
 Länsstyrelsen i Blekinge län, 1984. Naturvårdsplan Blekinge.
 Länsstyrelsen i Blekinge län, 1994. Våtmarker i Blekinge.
 Länsstyrelsen i Blekinge län, 1994. Ängar och hagar i Sölvesborg.
 Länsstyrelsen i Blekinge län, 1996. Odlingslandskapet i Blekinge – bevarandeplan.
 HB Ekologgruppen, 1985. Vegetationsinventering över området sydost Siesjön -

Vägförvaltningen i Blekinge län. Länsstyrelsen i Blekinge län och Sveriges geologiska undersökning, 1986. Inventering av grus och morän i Blekinge.

Ringberg, B., 1991. Beskrivning till jordartskartan Karlshamn SV. Sveriges geologiska undersökning, ser. Ae nr 106.

Kornfält, K.-A. & Bergström, J., 1990. Beskrivning till berggrundskartorna Karlshamn SV och SO. Sveriges geologiska undersökning, ser. Af nr 167 och 168.